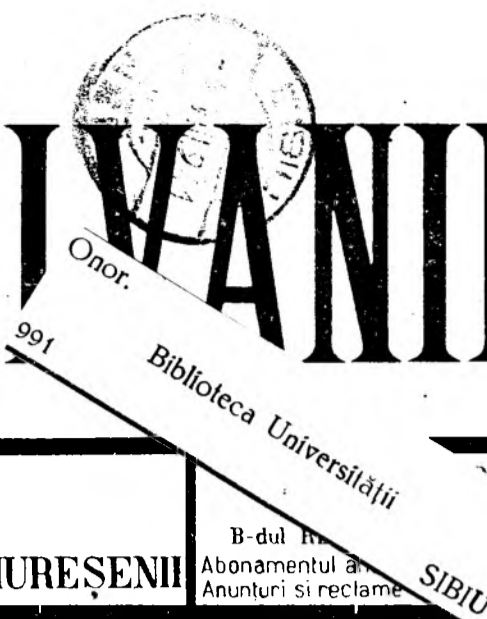

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,
1838
GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI. ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

MINISTRAȚIA
Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual 500 lei și Societății lei 500.
Anunțuri și reclame

Nr. 56

3 August 1941

Anul 104

A plecat un prieten

V. Branisce

In ziua când Conducătorul Statului a decretat: „Aviația a binemeritat dela Patrie”, s'a prăbușit din înălțimile albastre, lovit în plin de obuz dușman, locotenentul de rezervă Ion Lascu.

Vestea tragică ne-a fost adusă de camarazii săi de zbor. Dar nu am putut să o credem. N'am vrut să credem că din rândurile noastre s'a mai desprins încă unul.

Apoi, după retragerea Rușilor, a fost găsit de armata care înainta și a fost înmormântat la București cu onorurile cuvenite. Atunci am priceput abia că Ionel Lascu ne-a părăsit într'adevăr.

De ani de zile era al nostru, al Brașovului. Aici, în trepidațiile asurzitoare ale motoarelor și-a petrecut ca înginer anul, poate cea mai grea din viață. Aici a legat prietenii. De aici a decolat, încrezător, înscriind trofeul după trofeu. Zărilor îl ademeneau. El le-a urmat chemarea. S'a ridicat mereu sus, mai sus, spre culmi ideale.

Iar când a sunat goarna de războiu, locotenentul Lascu a fost prezent la datorie.

Dându-se Țării cu fanatismul omului solitar, a căzut ca un erou, în cea mai încețată bătălie pentru recucerirea Basarabiei.

Astfel i-a fost hărăzită, într'un moment epic pentru Țară, tăcerea de pe urmă omului, care sub masca tăcerii ascundea cea mai aleasă simțire și o inimă plină de iubire.

De aceea, când Țara preamărește pe eroul căzut la datorie, aducându-i un pios omagiu de recunoștință, din ochii Brașovenilor picură lacrimi fierbinți pentru prietenul plecat.

Lupta noastră culturală

de I. Bozdog

Intre multe porecle, cu care ne-au încărcat vrăjmașii noștri, a fost și cea a incapacității noastre culturale. Ori de câte ori un strein ar fi voit să se infurmeze asupra stării noastre culturale, am fost prezentați ca o semănătură aproape semi-barbară, cu instituții și așezăminte culturale primitive și ca un neam ce se ferește de eforturi de civilizație și cultură. Se prezentau statistici și date asupra stării generale culturale a diferitelor ținuturi românești, cu un număr înspăimântător de analfabeți, cu edificii școlare primitive, cu biserici de lemn dărăpănate și cu tipuri de țărani, prezentând diferite stigmatate de degenerare și boli sociale, așa, ca acest tablou sinistru storcea mila streinilor față de acest neam de iloți, iar contra pagina progresului din alte ținuturi și la alte neamuri prezenta o și mai izbitoră diferență și incapacitate a neamului nostru.

Așa a fost aceasta în toate ținuturile robite, unde neamul românesc a fost ținut într'o voită și continuă inferioritate culturală, pentru a fi mai ușor stăpănit și măcinat între pietrele subțiri ale căroror povară s'a zbatut atâtea veacuri.

Puterea de creație spirituală a neamului nostru între astfel de împrejurări a fost diminuată din ce în ce dar ea s'a compensat printr'o interiorizare aproape fără termen de comparație cu toți stăpânii lui.

Dacă ochiul țaranului nostru a fost lipsit de lumina cărții, el totuși n'a putut fi oprit să vadă minunatul albastru al cerului, cu spuză de stele, înfinita varietate a câmpurilor înflorite, sbuciumul codrului cu furtunile, asemănătoare sorții lui, pe care le-a co-

borit cu graiul său minunat în gingașe asemănări în cântece de voinicie, dor și jale, iar soața lui le-a încrustat în armonioasele țesături și cusături sau le-a tors în fir și le-a bătut în valuri de pânză, care se iau la întrecere și cu varietatea câmpurilor înflorite, și cu minunata orânduire a cerului instelat.

Cine are ochi și inimă va descifra din creștăturile făcute pe artisticele toiege ciobănești, ghioage voinicești, capete de porți, brăne de biserici și toată armonia sufletească a neamului, care, născut din viață împăratească și stăpân pe comori sufletești ancestrale, le-a turnat în aceste forme migăloase și tainice, ca și în primitivele lui zugrăveli bisericicești, a căror sfinți poartă nu numai trăsături de suferință și cununi de spini, ci în privirile înălțate spre cer, care ascund o încredere nemărginită sufletească a simplului zugrav în dreptatea cerească.

De aceea modestele case, sau chiar bordeie țărănești, au fost depozitele inepuizabile ale hârniceii, iar scunda boltă a bisericuțelor de lemn, retrase la margini de păduri și poale de dealuri, cu strane împodobite nu numai cu fețe alese în fire măiestre, ci și cu cărți cu zănoage de mintă și busuioac, au servit și de casă de rugă, și ca izvor de slovă românească, dar și ca amvon de cumplite hotăriri și plecări în mișcările naționale. Când neamul a avut primele zile de senin și răsufolare, spre aceste tainice resorturi ale menținerii sale de veacuri i s'a întors prima grijă. Pe acestea le-a scos la loc de cinste și le-a împodobit așa cum numai neamul ce și-a purtat durerea și dorul atâtea sute de ani ca o comoară tainuită, știe să o facă.

Toate bisericile noastre și școlile clădite în ultimele decenii s'au coborât la mijloc de sat sau oraș.

Un pamflet, apărut lunile trecute, în peste patru sute pagini, reia același fir veninos de calomnii contra noastră, dar chiar și acesta, ajuns la capitolul bisericii, recunoaște că în toată Europa nu s'au clădit atâtea biserici ca într'o singură provincie românească. El spune că s'au clădit demonstrativ, noi știm că sunt rodul devoțiunii noastre de veacuri.

Vom putea vorbi odată și vom și face bilanțul vredniciei noastre pe toată fața pământului românesc, cum se cuvine. Să o știe și bărfitorii din afară și criticaștii din lăuntru, că în România, în ultimii douăzeci și cinci ani, nu s'au făcut numai greșeli, ci și operă pozitivă de mare valoare culturală.

Dau aici un sumar tablou de stărilor școlare din Basarabia, după ce data trecută am pomenit ceva despre biserici. La 1917 în toată Basarabia n'aveam nici o școală românească, ci numai 1383 școli populare rusești, cu 80.991 școlari. La 1920 avem 1747 școli primare, dintre care 1233 românești, 200 ucrainiene, 120 rusești, 190 altele, cu 2476 învățători, dintre care 854 minoritari. La 1939 avem 2570 școli, cu 7529 învățători și 363.132 școlari. Școlile sunt înzestrate cu material didactic și se crează 3497 biblioteci școlare și sătești, numai din donațiunile Casei Școalelor, în valoare de lei 12.921.500. Adăugați căminele culturale „ASTRA”, ale Fundațiilor Regale, cu mii de biblioteci populare, cursuri pentru adulți, școli țărănești, fără a socoti școlile secundare, profesionale, facultățile create și sutele de biserici zidite și veți avea imaginea hârniceii și puterii de creație a culturii românești.

Numărul știutorilor de carte în Basarabia la 1907 era de 7,01%, la 1930 se ridică la 38,02%, iar la 1940 trece bineșor peste 50%.

Încrezători în forța de creație spirituală a neamului, noi suntem convinși, că stăpâni de-acum definitiv pe brazda și destinul nostru, vom pecetlui cu fapte vorbele poetului: „Ea poartă în frunte o stea divină, lucind prin timpii seculari”.

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Gazel

Dulce visele ne fură
Și încet cu 'ncetul cură
Clipa, anul și viața
Cu plăceri, cu dor, cu ură,
Pân' se varsă 'n cupa sorții
Cea din urmă picătură.
— Tu paharul dă-l de-o parte
Până-i soare și căldură,
Până nu ți-e iarnă 'n suflet
Ochiul stins și tâmpla sură.
Dar, de vrei să-ți pară dulce
Otrăvita băutură,
Fii atunci în orice clipă
Pregătit să l duci la gură.
Ecat. Pitiș

Din carnetul unui pribeag

Prin Rusia, 1917

I o k o h a m a

de Anania Boldor

Teatrul japonez

Teatrul japonez diferă cu totul de al nostru, atât în ce privește sala, cât și scena și chiar reprezentațiile cu subiectele lor. În sală nu există scaune sau bănci; publicul șade jos, pe rogojinii moi de paie, cu împletitura lor artistică, bând ceai, mâncând prăjituri de orez și fumând din pipele lor minuscule cât un degetar, cu țeava subțire și lungă. Scena rotativă, cu decoruri exotice, artiștii, subiectul și jocul actorilor îți dau impresia grotescului. Re-

prezentațiile încep după masă pe la ora 4 și se termină pe la miezul nopții.

Târgurile

În orașele mai mari din Japonia au loc mai ales seara, după aprinsul becurilor electrice, când marfa are o înfățișare mai atrăgătoare și se poate vinde mai ușor.

Prăvăliile

Extraordinară abundență a prăvăliilor, cu deschizătura largă din față, îți oferă cele mai variate lucruri ce

industria și arta japoneză produce; mai ales ne-a atras admirația mulțimea și variația obiectelor de lemn lăcuit, de porțelan, ceramică și bronz, cu desenul lor tipic japonez, atât de minuțios și artistic lucrate, care aici se găsesc pe un preț ridicol de mic, față de scumpetea lor la noi. Cutii, statuete, coșulețe, poșete și atât de multe alte și variate obiecte de decor, te atrag și te îndeamnă să le cumperi.

Copiii

Ceeace mai mult ne-a atras atenția era extraordinara mulțime și variație a jucăriilor pentru copii. Nicăieri nu am văzut o bogăție atât de mare și felurită de aceste minuscule și interesante obiecte ce preocupă și atâtă interesul și plăcerea copiilor, ca aici. Japonia e țara unde copiii se bucură de cel mai mare interes și de cea mai delicată îngrijire. Japonezii au familii numeroase, cu copii mulți; nu sunt rare casele cu 10—12 copii, a căror îngrijire pare pro-

Departele peste Nistru...

de Prof. N. Baboie

Peste Nistru, peste ape,
Unde carte nu răzbate...

Războiul de azi a aruncat, între altele, lozince menite de a da o nouă înfățișare politică și etnică statelor europene. Toate popoarele, și cele mari, și cele mici, caută, în momentul de față, să-și documenteze obârșia și mai ales rostul și drepturile pe care se razi-mă stăpânirea lor pe pământul unde se află. Poporul român trebuie să aibă la îndemână, în aceste vremuri, mijloacele de luptă și de apărare, gata oricând de a aduce dovezile zdrobitoare ale drepturilor sale sfinte.

Spațiul românesc s'a întins în toate timpurile și dincolo de Nistru, până la apa Bugului și încă și mai departe. Acest teritoriu era cuprins, în timpurile antice, în țara regelui geto-dac Boerebista, care se întindea până la râul Hypanis (Bug), la gura căruia se afla colonia grecească foarte însemnată, Olbia, unde istoricul grec Herodot, în călătoriile sale de studii, și-a cules informații atât de prețioase asupra pământului și strămoșilor noștri. Tot aici, în urma descoperirilor arheologice, pun învățații localități dacice și romane ca: Clapidava, Eractum, Vibantavarium, Maetonium etc. În regiunea orașului Tiraspol și a comunei Plopi s'au găsit urme sigure ale existenței legiunilor romane. De aceea savanții streini numesc acest ținut dintre Nistru și Bug: România transtirană, dela numele vechiu al Nistrului, Tyras.

Marele nostru cronicar Miron Costin în „Cartea pentru descălecatul de întâiu a Țerei Moldovei și a neamului moldovenesc”, vorbind despre hotarele Daciei ne spune: „Sunt o seamă de istorici care dau și Podolia și Campul preste Nistru până în apa Buhului (Bugului) se fi fost de Dacia”. De aici rezultă că Miron Costin consideră și ținutul dintre Nistru și Bug ca pământ dacic. Această afirmație și-o bazează pe istorici streini de mare renume ca: Bonfiniu, Eutropiu, Dlugosz, Cromer, Strikowski etc. Motive de ordin strategic vor fi făcut, de bună seamă, pe voievozii români să pună granița țării la Nistru și nu la Bug.

Vieța de stat, bisericească și culturală a Moldovei a venit dela Nord și dela Apus, din Bucovina și din Maramureș. Dar hotarul Moldovei a ajuns foarte repede la Nistru: în douăzeci, treizeci de ani. Acest lucru se explică prin faptul că n aceste părți României n'au făcut țară nouă, ci au avut o unitate politică mai veche, căreia i-au substituit unitatea politică românească sub forma aceasta a Moldovei.

Astfel, pe la 1390, Roman-Vodă își zicea „Domn dela munte pân' la mare”, stăpânind ambele maluri ale Nistrului. Aici au așezat străji moldovenești să păzească vadul și să ocrotească iarmaroacele, pe lângă care s'a strâns

firește o populație, care înainte de venirea Rușilor și Evreilor, aparținea exclusiv nației noastre.

Nistrul era astfel pe la 1400, nu numai un hotar moldovenesc, ci un râu românesc, ne spune cu drept cuvânt N. Iorga.

Expansiunea Românilor peste Nistru s'a făcut, la început, în mod natural. Mai târziu, motive puternice politice și economice au împins pe Moldoveni a se expatria și a „descăleca” așezări românești tot mai numeroase.

Pe la 1541 sultanul Soliman cel Mareț se plânge regelui polon că „pribegi moldoveni au atacat Cetatea-Albă și Tighina, au omorât mulți oameni și încărcăți cu pradă bogată s'au refugiat în Țara Leșească”. Aceștia erau oamenii voievodului Alexandru Cornea, care încercaseră, cu ajutor polon, să alunge pe Turci din raiaua Tighinei, dar neizbutind trecură în Podolia și întemeiară sate moldovenești. Această dovadă ne arată existența Românilor dincolo de Nistru cu 300 de ani înainte de venirea Rușilor prin aceste locuri. Un alt document din anul 1574, al lui Ion-Vodă cel Cumplit ne spune că „Țara noastră Moldova trece cu mult dincolo de Nistru”.

După lupta dela Stăniliești (1711), Dimitrie Cantemir fu nevoit să părăsească tronul Moldovei și să se refugieze la aliatul său, țarul Petru cel Mare. Cronicarul Ion Neculce, care a însoțit pe domn în trista pribegie, ne povestește că „Dumitrașcu-Vodă însoțit de boieri și de alții mai de jos din Moldoveni”, scăpând de urgența turcească, trecură Nistru la Movilău. Ei se așezară dincolo de Nistru, iar Cantemir primi „13 sate pline de pâne și de heleșteu”.

Podurile și vadurile de trecere peste Nistru erau în stăpânirea Moldovei; veniturile lor se vărsau direct visteriei din Iași.

Judecata se făcea după obiceiul pământului concretizat în *jus valachicum*. Acest obicei a dăinuit și în timpul stăpânirii rusești, influențând și dreptul ucrainian.

Organizația militară și administrativă ucrainiană de asemenea a avut drept model pe cea moldoveană. Comandantul căzăcimii era *atamanul* (*hatmanul*), a cărui confirmare nu se făcea după regula militară slavă, ci după obiceiul românesc. Regiunea întreagă era împărțită în ținuturi, având în frunte pe *pârcălabi* și pe *zapcii*, care administrau și strângeau dările.

Prin pacea dela Cuciuc—Cainargi (1774), Rusia își întinse autoritatea până la Bug, iar prin tratatul dela Iași (1792), Nistrul devine hotar între imperiul moscovit și Moldova.

Cu toate acestea relațiile economice și spirituale între ambele maluri ale Nistrului au continuat fără nici o piedecă. Ba, Rușii, la un moment dat, se gândeau să creieze aici un principat românesc

ION

de Ion Colan

Poate nu e decât un om.
L-au izbit schijele unui obuz, repezit de dincolo de Nistru, pe când se îndeletnicea cu aruncarea în aer a unei cazemate. Câteva sfărâmături — boabe ucigașe de linte, mazăre și fasole — trecându-i prin cască, i s'au oprit în cap:

— Astea m'au sdruncinat al smăului!

Altele, cum sta el înfrățit cu pământul, și-au găsit culcuș în spatele voinic al sergentului:

— Sacul de merinde, masca de gaze și bidonul, praful s'a ales de ele.

Una — „o scârbă mică” — l-a „pălit” în mână.

S'a sculat și a luat-o înapoi, pe jos, prin ploaia de proiectile, „mânjit” de sânge:

— Nu, nu mă durea; doar spatele mă ustura... da nu cine știe ce.

Din spital în spital, a ajuns acasă.

— O să te decoreze, Ioane, — zic eu, uitându-mă la fața lui arsă de vânturi.

— Că doar n'am făcut nici o ispravă! Pe urmă, parcă trăind o scenă aevea:

— E, dacă apucam să vâr trotilu' la ăia din cazemată!...

Nu l-a impresionat nici bombardamentul, nici tancurile, nici avioanele rusești, nici atacul pe la spate al Evreilor, înarmați de bolșevici. Asupra sergentului Ion războiul, în sine, n'a produs nici o schimbare. Repartizat la „trupe speciale” — pioneri — tot timpul i-a fost teamă că nu va ajunge în „linia întâiu”. Știa din războiul celălalt și numai din auzite, că trupele speciale rămân în urma infanteriei, să repare un pod, să facă o legătură telefonică. N'avea nici un fel de entuziasm pentru asemenea misiuni. Și-a cerut mutarea și nu s'a potolit decât când căpitanul l-a asigurat că va ajunge el și în linia întâiu, poate chiar mai mult decât dorește.

Și a ajuns.

La atacul cazematelor a pornit încrunțat și hotărât. Nu-i era lui de obuze. Își închipuise că nu vor fi primiți cu flori. Nu vedea decât cele trei cazemate, mogâldețe de beton armat, de-abia răsarite din iarbă. Își făcea planul: cu câteva kilograme de trotil, servite în doze pe ferestruicile caze-

sub uumele de Noua Moldovă și să încredințeze tronul prințului Mavrocordat. Această provincie dintre Nistru și Eșug purta numele de Ucraina Chanului. Unele documente o numesc Podolia turcească; populația nu a încetat a o numi Moldova.

Iată cât de adânc sunt înfipte rădăcinile vigosului trunchiu al poporului românesc în pământul dintre Nistru și Bug. De aceea, oricare va fi soarta acestui teritoriu, poporul moldovenesc de aici, cu un trecut ce se pierde în negura vremurilor, este, prin întreaga ființă lui, parte integrantă a puterii noastre naționale și nu înțelegem să-l jertfim nimănuia.

matelor, ăi de mai scapă ies afară ca mieluşei.

Când a simțit sângele călduț prelingându-i-se pe după ureche și pe spate, s'a sculat trist și a luat-o agale înapoi, apucând să mai spuie:

— Eu, fraților, am isprăvit!

Ceva, însă, l-a impresionat grozav. O spune, în vorbe cumpanite, fără nimic teatral în ele, fără floricelele inerente unei povestiri incontrollable de ascultător. Simți, totuși, în tonul coborât, că vioara amintirilor are surdina pusă.

L-a impresionat un fapt divers, mare cât un ideal.

Intrând cu automobilele într'un sat din Nordul Basarabiei, României rămași ieșindu-le în întâmpinare, i-au acoperit cu flori:

— Poate nici când oiu muri, n'oiu avea atâtea! — încearcă Ion să-și „camufleze” emoția.

— Plângeau țărani, plângeau soldații, plângeau ofițerii. Eu n'am plâns, că nu mi-e firea. Asta-i treabă muierescă... Da' când am văzut femeile și bătrânii, sărutându-ne, de bucurie, mânilor și hainele de pe noi, mi s'au împănjenit ochii, de n'am mai văzut nimic înainte. Parcă ploaua pe parbriz...

Un sbârniț de avion a frânt tăcerea ce se așternuse. Trezit și pară rușinat că-i vād ochii umezi, Ion trecu la geam, urmărind pasărea de oțel:

— Îs mai bune ca ale bolșovnicilor!

Din balcon priveam amândoi strada. O cuconiță, numai zulufi, își purta căfelușul de sguardă, să „ia aier, mititelul de el”. Lângă un pom, „Pufi, băiețelul lui mămica”, s'a oprit demonstrativ. „Mămica” s'a oprit și ea, apoi „familia” s'a pierdut printre pomi.

— Și, zi, acum te „varsă” la Partea sedentară? — leg eu vorba de unde-o lăsase el.

— Pe mine unu, nu! — răbufnește Ion înciudat. Eu plec îndărăt! Poate să mă ție legat! Dacă cu bolșovicii s'o isprăvi până mă înzdrăvănesc, mergem dincolo...

— Și dacă nu te mai întoci?

— Tot atât!

În „Miorița” atitudinea în fața morții e aceeași. Un „tot atât” spus altfel.

Scăpând întrebarea și primind răspunsul mi-am simțit sufletul împovărat. În lacrimile celor desrobiți, sergentul Ion a simțit tot rostul războiului început în Iunie. El e așa de convins că nu e decât un început. Dacă cineva ar încerca să-i documenteze contrariul, ar plânge ca un copil, deși „plânsul e treabă muierescă”. Cuvântul frate, spus Bucovineanului, Basarabeanului sau Ardeleanului, pentru Ion are un cuprins real. Până nu i-o ști pe toți liberi, sufletul lui nu-și poate afla liniște.

Am uitat să spun, că sergentul Ion e dintr'un sat din Ardeal.

Abonații noștri

Comuna Baciu, jud. Brașov

Ne vin satele brașovene, rând pe rând, să se înscrie masiv printre cetitorii noștri permanenți. Prin hărnicia preoților și dascălilor, „Gazeta Transilvaniei” pătrunde tot mai adânc în mijlocul satului. Increderea în foaia atât de iubită altădată, renaște.

Când părintele Victor Marin vine cu 65 de abonați, însemnează că în Baciu avem 65 de prieteni, care ne înțeleg ostenele și sunt alături de noi în truda de a ne regăsi suflaște în lupta pentru vechile hotare.

Numărul ni se mărește mereu. Măne vom fi destui, ca să convingem pe ori cine, că înapoi nu se poate da.

În curând vom da, statistic, numărul tuturor abonaților din județul Brașov.

1. Preotul Victor Marin.
2. Preotul Evangh. Filip Ghielich.
3. Constantin Timofte, învățător.
4. Vasile Boghici, casier com.
5. Gheorghe Manole, Nr. casei 433.
6. Ilie Feher, comerciant.
7. Răcoare Nicolae, Nr. 420.
8. Radu Bănuțescu, funcționar, 406.
9. Gheorghe Stănilă, 226.
10. Ion Bulea, econom, 227.
11. Vasile Miceanu, CFR. 311.
12. Dumitru Bărdaș, chelner, 310.
13. Ioan B. Munteanu, membru în consiliul parohial, 379.
14. Gheorghe Tomoșoiu, comerciant.
15. Leon Calotescu, mecanic C. F. R.
16. Gheorghe Damian, mecanic C. F. R.
17. Ioan Ciupală, 340.
18. Ioan Sulică, primar.
19. Eugen Toth, agicultor 64.
20. Nicolae Bota, măcelar 24.
21. Teodor Bivolaru, mare proprietar.
22. Mariora Feldioreanu, funcționară la primăria Baciu.
23. Marton Gödri, maestru tâmplar.
24. Ioan Munteanu, Nr. 445.
25. Nicolae Bărsan, func., 406.
26. Vasile Tohăneanu, 448.
27. Dumitru Drăgan, 288.
28. Costică Constantin, 291.
29. Ioan Iuteș, CFR. 391.
30. Nicolae Laslău, mecanic, membru în consiliul parohial, 263.
31. Nicolae Jianu jun. strungar în fier, 253.
32. Ioan Bândila, cătăreț bisericesc.
33. Petre Jianu, dulgher, membru în consiliul parohial, 404.
34. Chiriță Niculescu, mecanic, 79.
35. Căpitan Constantin Titu Ioan, 71.
36. Veronica Dronca, studentă, 11.
37. Marin Dicu, contabil, 49.
38. Ana Garcea, 463.
39. Ana Fugaciu, 232.
40. Gheorghe Gheorghiu, instructor CFR.
41. Ioan Minea, 295.
42. Pavel Bărdaș, meseriaș, membru în consiliul parohial, 308.
43. Ioan Samoilă, dulgher, 496.
44. Gheorghe Martiș agric., 191.
45. Alexandru Mihui, maestru, 47.
46. Anton Doacă, ajustor, 47.
47. Alexandu Nistor, pens., 33.
48. Gheorghe Sterie, laminator, 314.
49. Andrei Simon învățător, 38.
50. Căpitan Gheorghiu Zoanel, 382.
51. Petre Tegănaș, sârmar, 387.
52. Matei Gomolea, 325.
53. Căminul Cultural.
54. Gheorghe Stroe, primar.
55. Andrei Balint, 52.
56. Ioan Munteanu, 238.
57. Tănase Cherchez, 382.
58. Ștefan Dănescu, maestru, 15.
59. Nicolae Savu, 460.
60. Ioan Simon, 49.
61. Nicolae Crăciun, ang. com. 495.

Comuna Turcheș jud. Brașov

62. Gh. Neacșu, funcț. CFR. 804.
63. Mioara Poenaru, elevă, 793.
64. Aurel Manea, fierar 720.
65. Ilie Podar, fierar 811.

Camera de Comerț și de Industrie

A P E L

către comercianții și industriașii jud. Brașov

Vremurile ce le străbatem azi, cer din nou sacrificiul nostru.

Plini de încredere în izbândă, armata noastră, alături de armata marelui Reich, făurește un nou viitor strălucit al tuturor.

Ei sunt la înălțime. Să fim și noi, în spatele frontului, la aceeași înălțime, căutând ca prin munca noastră și prin sacrificiile noastre materiale, să probăm că suntem vrednici susținători ai celor ce luptă pentru țară, că suntem una și aceeași armată, cuprinsă de aceeași credință și aceeași voință.

Convinși de înțelegerea momentului, ne adresăm către comercianții și industriașii jud. Brașov, care în toate împrejurările au dat dovadă de simțul de solidaritate cerut și au răspuns întotdeauna chemării naționale, să contribu-

bue și ei cu obolul lor neprecupețit la alinarea suferințelor celor ce își dăruiesc viața pentru Patrie și a celor rămași după ei.

Deschidem în acest scop o subscripție, la Camera de Comerț și Industrie Brașov, pentru Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale de sub Președinția Doamnei General Maria Antonescu.

Suntem convinși, că industriașii și comercianții județului Brașov, nu vor rămânea în urma celor din alte regiuni.

Rugăm ca sumele să fie vărsate la Cassiera Camerei noastre, până cel mai târziu la 15 August 1941.

Brașov, la 28 Iulie 1941.

COMITETUL DE DIRECȚIE

**STĂLPI DE STEJAR
PENTRU TELEFON**
caef de sarcini oficial
500 buc. de la 7 la 9 m.
a se oferi direct la
**SOC. NAȚIONALĂ DE
GAZ METAN, MEDIAȘ**

Liceul Comercial „Andrei Bărsăneanu”
Brașov

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că Liceul Comercial „A. Bărsăneanu” Brașov, va ținea în localul său, Brașov Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 2, în ziua de Joi, 7 August 1941, orele 11, tratare prin bună învoială cu oferte închise pentru executarea următoarelor lucrări la edificiul școlii:

1. Zugrăveli interioare la pereți și tavane și spotrea fațadelor exterioare.
2. Introducerea conductei electrice și soneriei în tuburi îngropate în zid.
3. Instalarea closetelor, lavaburilor etc.

Pentru fiecare lucrare de mai sus se face tratare separată.

Concurenții vor depune odată cu oferta și garanția de 5% în plic separat și sigilat.

După deschiderea ofertelor se va proceda la tratare orală între concurenții care au prezentat oferte.

Caietul de sarcini cu întreg dosarul se pot consulta în fiecare zi de lucru, în orele de birou.

Președ. Comit. școlar,
D. Berbecariu.

Director,
D. Navrea.

Ziare și reviste primite la redacție

Ne grăbim să îndreptăm o greșeală strecurată în tabloul periodicelor ardelenе primite la redacție, publicat în Nr. 52/941 și anume: La Sibiu apare, în anul al VIII-lea săptămânalul „Gazeta Sibiului” sub direcțiunea Dlui Vasile Isacu și revista Asociațiunii „Astra” „Transilvania” sub conducerea Dlui Ion Breazu.

Despre aceasta din urmă am vorbit chiar în coloanele gazetei noastre.

**POIANA
Brașovului**
Parcele a circa
1300 m.p., peste
drum de Turcu
vinde
POMPONIU
București, str. Paris, 31

ROMÂNIA

Județul Brașov, Plasa Centrală
PRIMĂRIA COMUNEI PREJMER

Nr. 3350—1941

ANUNȚ

Târgul de țară din comuna Prejmer, Jud. Brașov, atât cel de vite, cât și cel de mărfuri se ține în ziua de Duminecă 10 August 1941.

Citiți

Gazeta Transilvaniei

In atențiunea proprietarilor de autovehicule

Se aduce la cunoștința proprietarilor de autovehicule, că Ministerul de Finanțe, cu ordinul No. 130.566 din 4 Iulie 1941, a dispus în conformitate cu art. 22 din Legea Impozitului pe Automobile, introducerea unui imprimat care așezat într'un dispozitiv metallic (ramă), fixat la rama parbrizului automobilului, să asigure, pe lângă permisul fiscal, un control mai rapid și mai eficace al impunerii autovehiculului și plății impozitului.

Aceste dispozitive se găsesc și se vând pe prețul de Lei 30 unul, la Ad-ția de Constatare Indirecte (Camera 18) pentru proprietarii din oraș, iar imprimata care urmează a fi introduse în aceste dispozitive se eliberează de contorii de indirecte (Camera 12), iar pentru proprietarii din județ la circumscriptiile de constatare indirecte respective.

Proprietarii de autovehicule, sunt obligați a așeza imprimatul în dispozitivul (rama) cumpărat, care se va fixa în interiorul autovehiculului la rama parbrizului astfel ca imprimatul să fie perfect vizibil.

Dispozitivul va fi astfel fixat la rama parbrizului automobilului, ca imprimatul să nu fie total sau în parte acoperit de semnul de control vopsit pe geamul parbrizului cu ocazia preschimbării toilor de circulație la autovehiculele admise a mai circula.

Limba de fixare a dispozitivului (rama) deși este din oțel brunat, este maleabilă, spre a se putea fixa la orice model de automobile. Se atrage atențiunea că nu se poate distribui decât câte un singur dispozitiv de fiecare automobil.

Imprimata și dispozitivele se aplică și la autovehiculele scutite de impozit, atrăgându-se atențiunea cu această ocaziune, că sunt scutite numai dacă intră în prevederile art. 28 din Legea măsurilor financiare excepționale pe exerc. 1941/42 sau cu aprobarea Consiliului de Miniștri.

Imprimata de introdus în dispozitive, atât pentru controlul plății impozitului, cât și cele pentru automobilele scutite se eliberează gratuit.

Întrebuințarea imprimatelor și a dispozitivelor este obligatorie pentru toți proprietarii de automobile, sub sancțiunea dela art. 28 lit. g. Provizoriu sunt exceptați proprietarii de motociclete, motoarete, biciclete cu motor și ori ce alte autovehicule care nu au cabină de conducere cu parbriz, până se va comanda un alt dispozitiv care se va putea folosi practic la aceste feluri de autovehicule.

Se atrage atențiunea că, cei ce nu se vor conforma și nu se vor prezenta până la 15 August 1941 să ridice imprimatul și dispozitivul și nu le vor fi fixat perfect vizibil la rama parbrizului automobilului, vor fi puși în contravenție cu aplicarea amenzii de Lei 10.000, conform art. 28 lit. g. ori de câte ori vor fi găsiți că au pus în circulație automobilul lor, fără aceste imprimata și dispozitive de control, prevăzute de art. 22 din legea impozitului pe automobile.

Vizitați cu încredere marele magazin
RADU COCIAȘU
Brașov, Strada Regele Carol I, Nr. 56
lângă Hotel Coroana unde veți găsi mare
asortiment și cu cele mai reduse prețuri:
Jucării, articole de galanterie, sport și voiaj

CRONICA RAZBOIULUI

Agonia bolșevismului

Pe măsură ce hoardele bolșevice sunt obligate să părăsească poziție după poziție, lumea civilizată și creștină se cutremură de prăpădul ce lasă în urma lor.

Pentru armatele lui Stalin nu se mai pune acum problema stăvilirii înaintării armatelor biruitoare, prin distrugerea mijloacelor de comunicație; dorința lor este de a lăsa în urmă un pământ pustiu. Nimic nu este cruțat; nici chiar instituțiile care au fost, timp de peste două decenii, pepinieră pentru creșterea tineretului rus, cu atât mai puțin instituțiile care grăiau de timpurile dinaintea revoluției bolșevice. În astfel de fapte se oglindește cruzimea unui popor îndobitocit și a unei conduceri disperate. Prin nimicirea miilor de așezări omenești se urmărește răpirea posibilităților de găzduire și aprovizionare. Este și aceasta o tactică a războiului, dar nepotrivită pentru timpurile în care tehnica a pus la dispoziția omului civilizat mijloace de a rezista chiar în pustiriile provocate de mâni criminale ca ale bolșevicilor. Nimeni nu tăgăduiește că acele pustiri incetinesc marșul spre fîntă finală, dar conducerea din Kremlin nu-și poate lungi la infinit agonia. Armatele cruciadei sfinte își croiesc, prin mormane, dărâmături și flăcări drumul biruinței. Dacă în ultima săptămână nu s'a putut vorbi despre înaintări masive, acest fapt, pe care propaganda anglo-americană-bolșevică îl consideră un eșec, trebuie interpretat în sensul că trupele germane clădesc în urma lor o nouă viață, în care populația civilă urmează să se încadreze. Războiul din Rusia nu poate fi comparat cu cele purtate până acum. „Inaintarea metodică“, de care vorbește ultimul comunicat german, înseamnă grija pentru populația ucraineană rămasă în dosul frontului, populația care nu poate fi lăsată în situația de mizerie și de haos în care a fost găsită. Reclădirea vieții din teritoriile cucerite asigură înaintarea armatelor, care au certitudine că în urma lor dușmănia se transformă în recunoștință, iar ura în colaborare strânsă și temeinică.

Natural, reclădirea vieții ucrainene nu implică o stagnare a operațiilor militare, fie că ele se desfășoară pe pământ, prin incursiuni neobișnuit de îndrăznețe, fie în aer, de către avioanele germane și române, care urmăresc distrugerea centrelor de aprovizionare și de refacere a armamentului pierdut până acum. De altfel, însăși propaganda engleză, care este foarte sgârcită, în recunoașterea adevărului, precizează că pierderile bolșevice sunt foarte mari și că uzinele de armament nu pot să mai furnizeze decât jumătate din numărul avioanelor de până acum. Așa fiind, cele nouă mii de avioane și zecile de mii de care de luptă nu vor mai putea fi niciodată înlocuite. La pierderile materiale de până acum, dacă ne gândim și la pierderile de vieți omenești și deci la moralul armatelor angajate în luptă, apoi concluzia finală nu poate fi decât în defavoarea bolșevismului. Zădărnice sunt toate încercările Kremlinului, asemănătoare cu svârcolirile unui balaur uriaș cărui i s'a tăiat din capete, zădărnice sunt toate promisiunile anglo-americanice.

Rusia este încercuită și nici un ajutor eficace nu-i poate veni de nicăieri. Promisiunile care i s'au făcut, s'au dovedit a fi asemănătoare celor date atâtor țări. Un lucru e sigur: o nouă Europă e în construcție.

Și, în această Europă, nici un popor de stepă nu va mai putea tulbura armonia dintre state, căci intriga bazată pe răstălmăcirea adevărului nu va mai avea aparate de recepție.

Răsărit de soare în România...

.... și pentru România

D-l Roosevelt dorește bolșevizarea Europei? Angliei și Americii nu le convine o Europă nouă.

Din promisiunile președintelui Roosevelt făcute Rusiei sovietice prin emisarul său d-l Hopkins, se desprinde dorința acestuia de a bolșeviza Europa. Căci ce ar putea urma după o eventuală victorie bolșevică, decât distrugerea nu numai a întregului sistem politic bazat pe ideea națională a fiecărui stat, ci și tronarea „raului comunist“, a cărui binefacere a înveninat sufletele și a îndobitocit mințile a milioane de oameni.

Nu convine Angliei și Americii o Europă nouă?

Se poate, pentru că, în principiu, această nouă ordine europeană nu va mai permite amestecul unor popoare străine de interesele și aspirațiile ei, decât în cadrul strict al unei colaborări bazate pe schimburi de materii prime, dacă bine înțeles se va simți nevoia. Nu dragostea pentru Stalin și poporul

rus determină intervenția — până acum platonice — anglo-americană, ci disperarea de a scăpa din sfera intereselor materiale a unor piețe de desfacere, fără de care producătorii americani și capitaliștii englezi vor fi nevoiți să tragă, în parte, obloanele.

Toate strădaniile anglo-americanice de a da ajutor bolșevicilor, au primit un răspuns categoric prin entuziasmul frenetic cu care populațiile Țărilor Baltice, Basarabiei, Bucovinei și Ucrainei au salutat armatele cruciadei sfinte, ca pe forțele eliberatoare din ghiarele tiraniei sângeroase a bolșevismului. La aceasta se mai adaugă mârșăvile și barbariile bolșevice, cunoscute de altfel de lumea întreagă, care completează desgustul și oroarea față de un regim pe care, dacă îl mai aprobă cineva se face la fel de vinovat ca și făptuitorii înșiși.

Recunoașterea de către premierul englez a desorganizării producției engleze

Din discursul d-lui Churchill, ținut în Camera Comunelor, se desprinde următoarele: o oarecare desorganizare în producția britanică de război, dar a cărei gravitate nu trebuie exagerată. Prin această recunoaștere este exclusă posibilitatea oricărui ajutor pentru U. R. S. S. Primul ministru britanic a justificat, sub lozincă „camaraderie de război“, faptul umilitor pentru Marea Britanie, că Statele Unite, neavând încredere în Anglia, controlează funcționarea fabricilor britanice, distribuie materialul american și folosirea lui.

În fața capitaliștilor, care nu văd decât cifrele producției, fără a ține seama de sfortarea cerută lucrătorilor, d-l Churchill a fost nevoit să reamintească camarazilor săi, că robia are limite impuse de nevoile politicii interne.

Londra a dat în vileag preocupările sale în legătură cu opinia publică din dominiile. D-l Churchill a lăsat să se înțeleagă, că anumite critici, transmise în Australia sau în Africa de Sud, sunt inoportune. Poporul englez trebuie să constate cu melancolie, că pentru toată durata războiului va fi nevoit să treacă dela un regim carnivora la unul vegetarian. Aceasta arată, mai bine ca ori ce comunicat, gravitatea pierderilor maritime suferite de Englezi.

Situația de pe frontul de Răsărit

În ultima săptămână războiul din Răsărit nu a fost propriu zis un război de mișcare, dar nici unul de poziție. Înaintările germane s'au făcut în mod metodic, pe măsură ce terenul cucerit a fost consolidat.

În cursul urmăririi armatelor sovietice, învinse în Ucraina, formațiunile germane au pătruns adânc în operațiunile de retragere ale bolșevicilor. Încercuirea inamicului la Sud și Est de Smolensk a fost strânsă tot mai mult, astfel că toate încercările dușmanului de a scăpa din încercuire au fost zădărnice. Forțele bolșevice, masate în număr considerabil, au fost parte nimicite, parte luați prizonieri și pradă de război. În ultima bătălie la Sudul

orașului Smolensk au fost luați prizonieri, după comunicatul german, zeci de mii de bolșevici, care în parte s'au predat ne-mai putând răbda foamea și lipsurile. În regiunea dela Sud de Viasma infanteria sovietică, sprijinită de care blindate a fost aruncată contra pozițiilor germane, dar fără succes. Formațiunile de infanterie germană au nimicit un număr însemnat de care blindate sovietice, au dislocat regimentele de infanterie, alcătuite din siberieni. Aceasta în timp ce principalele căi de comunicație ce duc la Moscova și Petrograd, precum și ambele orașe sovietice sunt bombardate cu violență, ca și toate centrele de aprovizionare și nodurile de comunicație.

Finlanda atacată de Anglia

Anglia a acuzat până acum pe Germania, că a început acțiuni războinice, fără să fie provocată. Iată că acuzatoarea de până acum îmbrățișează procedee pe care le-a considerat hidoase. Fără nici o provocare ea a atacat Finlanda, prin bombardarea de către aviația britanică a portului Petsamo dela Marea Arctică. Este pentru prima dată când Finlanda este atacată de Anglia și acest fapt a stârnit un viu protest în cercurile finlandeze. Este de neînțeles cum Anglia, care a sprijinit eroica Finlandă în războiul contra Rusiei sovietice, atacă acum mica țărișoară, care s'a angajat în luptă pentru alungarea cotropitorilor săracului ei pământ.

Situația în extremul orient

În extremul orient situația se încordează pe zi ce trece. Alianța militară Chino-Japoneză este un fapt împlinit. Rămâne doar ca acordul să fie semnat pentru ca unele părți din Indii, la Singapur și în Birmania să fie transformate în vaste uzine de armament. În extremul orient stă înțelegerea și colaborarea armatei franceze din Indochina cu armatele japoneze; în Atlantic ca și în Mediterana forțele navale germane

și italiene nu îngăduie nici o altă manevră.

Va veni și ziua în care, ceiace se petrece în Europa dela Marea Albă până la Marea Neagră va fi interpretat în sensul, că civilizația este apărată și deci pacea trebuie să domnească iară...

Mardare Mateescu.

Redactor responsabil
ION COLAN